

بند (۱۲۶)

در اجرای بند (ب) ماده (۲۱۴)* قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و به منظور استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند برای شروع عملیات اجرایی پروژه‌ها و طرح‌های تملک‌داری سرمایه‌ای ملی خود و یا طرح‌های بزرگ مصوب (مجمع و یا دولت از محل منابع داخلی) شرکت‌های دولتی با رعایت مواد (۲۲) و (۲۳)** قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۰/۱۲/۱۳۵۱ و قانون برگزاری مناقصات به روش ذیل اقدام کنند:

جزء (۱-۱۲۶)

قرارداد تأمین منابع مالی، اجراء و بهره‌برداری طرحها (پروژه‌ها) را به شرکت پروژه صاحب صلاحیت که صرفاً به همین منظور تأسیس می‌شود واگذار کنند و با آنها برای پیش‌خرید تأسیسات احداثی (نوع الف)، اجاره دراز مدت تمام یا بخشی از تأسیسات (نوع ب)، خرید دراز مدت و یا پیش‌خرید کالا و خدمات تولیدی آن طرح (نوع ج)، بهبود کارایی آب و انرژی (نوع د) و یا سایر انواع مشارکت بخش عمومی با بخش خصوصی برای ارائه خدمات عمومی (نوع ه) اقدام کنند.

تبصره (۱)

شرکت پروژه شرکت سهامی خاص با سرمایه حداقل یک‌چهارم مبلغ قرارداد و یا شرکت تضامنی است که توسط مؤسسات و شرکت‌های سرمایه‌گذاری، مشاوره‌ای، پیمانکار و یا سازنده برای عقد قرارداد و انجام پروژه تأسیس می‌شود.

تبصره (۲)

قیمت‌گذاری کالاها و خدمات تولیدی این پروژه‌ها و طرح‌ها که مستقیم به عموم عرضه می‌شود با رعایت قوانین و مقررات مربوط و با توجه به نوع بازار آن کالا یا خدمت تعیین می‌شود.

* قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران:

بند (ب) ماده (۲۱۴): روش‌های اجرایی مناسب از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی به کار گیرد.

** قانون برنامه و بودجه کشور:

ماده (۲۲): تشخیص صلاحیت و طبقه‌بندی مهندسی مشاور و پیمانکاران توسط سازمان بر اساس آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران صورت خواهد گرفت.

ارجاع کار به مهندسی مشاور و پیمانکاران و روش تعیین برنده مناقصه بر اساس آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران توسط دستگاه اجرایی انجام می‌گیرد.

تبصره - ارجاع کار از طرف دستگاه اجرایی به مؤسسات علمی و یا تخصصی جهت اجرای طرح‌های مطالعاتی همچنین انعقاد قرارداد مربوط با تأیید سازمان خواهد بود.

ماده (۲۳): سازمان برای تعیین معیارها و استانداردها همچنین اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرح‌های عمرانی آیین‌نامه‌ای تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بر اساس آن دستورالعمل لازم به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌نماید و دستگاه‌های اجرایی موظف به رعایت آن می‌باشند.

تبصره (۳)

دولت مجاز است صرفاً در قرارداد نوع (ه) پس از پیش‌بینی ردیف بودجه کمکهای فنی و اعتباری به تفکیک سنوات مورد نیاز و از طریق گشایش اعتبار اسنادی به شرکت پروژه تا چهل درصد (۴۰٪) مبلغ برآورد دستگاه مناقصه‌گزار برای ساخت، کمک مالی اعطاء کند.

تبصره (۴)

مشارکت دولت و دستگاه‌های دولتی در سهامداری و مدیریت شرکت پروژه ممنوع است.

تبصره (۵)

به‌کارگیری روشهای موضوع این بند در پروژه‌های (طرحهای) استانی ویژه و استانی بالامانع است.

جزء (۲-۱۲۶)

تأمین منابع مالی اجرای طرحها طبق دستورالعمل‌های ابلاغی موضوع ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور حسب نوع قرارداد (با رعایت کمک دولت در نوع ه) به عهده شرکت پروژه طرف قرارداد می‌باشد.

جزء (۳-۱۲۶)

زمین مورد نیاز طرح با رعایت قوانین و مقررات مربوط توسط دستگاه اجرایی تأمین و

به مدت حداکثر پنجاه سال حسب نوع بهره‌برداری از طرح در اختیار شرکت پروژه قرار می‌گیرد، در غیر این صورت تأمین زمین برای اجرای طرح، جزئی از موضوع قرارداد خواهد بود.

جزء (۴-۱۲۶)

دولت موظف است حداکثر دو ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران آیین‌نامه این بند را شامل گشایش اعتبارات اسنادی ارزی و ریالی به نفع شرکت پروژه و یا برقراری تسهیلات لازم (أخذ وام و خطوط اعتباری توسط شرکت پروژه) و توثیق قراردادهای موضوع این بند به‌عنوان بخشی از وثائق لازم در بانکهای عامل را به تصویب برساند. در هر صورت مسئولیت تأمین تمام منابع مالی احداث و اجرای طرحها به استثنای سهم کمک مالی دولت (از پیش تعیین شده) بر عهده مشارکت (کنسرسیوم) برنده مناقصه از طریق شرکت پروژه است.

جزء (۵-۱۲۶)

هزینه‌های مطالعات و نظارت دستگاه‌های اجرایی بر اجرای طرح بر عهده دستگاه است. همچنین تعهدات دستگاه طرف قرارداد شامل پیش‌پرداخت‌ها و پرداخت‌های آتی قراردادهای مذکور از طریق گشایش اعتبار اسنادی بوده و یا مقدم بر سایر پرداخت‌های

دستگاه‌های اجرایی از محل اعتبارات و منابع دستگاه‌ها و ردیف‌های مصوب مربوط در قانون، تأمین و پرداخت می‌گردد.

ذی‌حساب دستگاه اجرایی مکلف است گواهی تعهد دستگاه اجرایی مبنی بر پرداخت مبالغ مشخص در سررسیدهای معین شده در قراردادهای موضوع این بند را برای ارائه به مؤسسات مالی و بانک‌ها به عنوان وثیقه (مکمل وثیقه موضوع جزء ۴-۱۲۶) برای دریافت تسهیلات توسط شرکت پروژه صادر نماید.

تبصره

پرداخت‌های قراردادهای (نوع د) صرفاً بر اساس و از محل منابع حاصل از صرفه‌جویی ناشی از اجرای قرارداد ذی‌ربط صورت می‌گیرد.

جزء (۶-۱۲۶)

پس از احداث پروژه در صورت توافق طرفهای قراردادهای موضوع این بند، شرکت پروژه مجاز است متناسب با سهم (آورده) خود امتیازات، حقوق، مستحقات، دارایی، منافع و تعهدات را به اشخاص ثالث دارای صلاحیت واگذار کند و یا با رعایت قوانین و مقررات از این حقوق، دارایی و منافع برای اخذ تسهیلات و یا انتشار اوراق بهادار استفاده نماید.

تبصره (۱)

پس از احداث، نقل و انتقال سهام شرکای شرکت پروژه حسب مورد به اشخاص

صاحب صلاحیت با توافق طرفهای قرارداد بلامانع است.

تبصره (۲)

در طول دوره اجرا و پس از احداث پروژه، استفاده از حقوق شرکت پروژه و منافع پروژه به منظور تأمین منابع مالی ارزی و ریالی برای اجرای پروژه با توافق طرفهای قرارداد و حفظ مسئولیت‌های شرکت پروژه در قرارداد بلامانع است.

جزء (۷-۱۲۶)

مشارکت (کنرسیوم) مؤسس شرکت پروژه موضوع این بند صرفاً با برگزاری مناقصه دو مرحله‌ای (با پیشنهاد فنی بازرگانی و مدل مالی قابل قبول) انتخاب می‌شود. ارزیابی مالی مناقصات بر اساس کمترین ارزش حال کل پرداختی به شرکت پروژه (از جمله هزینه بیمه احتمالی قرارداد، پیش‌پرداخت سال عقد قرارداد، پرداخت‌های آتی، هزینه و سود تسهیلات دوره ساخت و بهره‌برداری حسب مورد) با احتساب نرخ سالانه پانزده درصد (۱۵٪) تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) صورت می‌گیرد.

تبصره (۱)

پیشنهاد مالی مناقصه‌گران باید متضمن گواهی رسمی مؤسسات سرمایه‌گذاری و مالی و یا بانکهای دارای مجوز از سازمان بورس اوراق بهادار و یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأمین مالی پروژه باشد.

تبصره (۲)

پیش‌پرداخت، سایر پرداخت‌ها و کمک‌های دولت به شرکت پروژه قبل از بهره‌برداری از طرح صرفاً در مقابل أخذ ضمانتنامه معتبر صورت می‌گیرد.

تبصره (۳)

برنده در مناقصه (نوع د) بر اساس مناسب‌ترین نسبت ارزش حال باز پرداخت پیشنهادی به ارزش حال هزینه‌های آب یا انرژی صرفه‌جویی شده خواهد بود.

جزء (۸-۱۲۶)

شرکت‌های مشارکت‌کننده در مناقصه‌ها و شرکت پروژه طرف قرارداد باید حسب مورد بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی، تشخیص صلاحیت شده باشند. همچنین اجراء و احداث طرح‌های موضوع این بند صرفاً توسط پیمانکاران صاحب صلاحیت و با رعایت استانداردهای لازم صورت گیرد.

جزء (۹-۱۲۶)

دستگاه‌های اجرایی موظفند حسب مورد امکان استفاده از بیمه تعهدات دستگاه اجرائی، نرخ سالانه محاسبه ارزش حال ارقام پیشنهاد مالی مناقصه‌گران، مبلغ پیش‌پرداخت عقد قرارداد و همچنین زمانبندی، مبلغ و نحوه پرداخت کمک مالی دولت به پروژه (نوع ه) را مشخصاً در اسناد مناقصه به همه مناقصه‌گران اعلام نمایند.

جزء (۱۰-۱۲۶)

دستگاه‌های اجرایی در مورد ادامه اجرای طرح‌های نیمه‌تمام که بر اساس مواد (۴۶)، (۴۷) و (۴۸) شرایط عمومی پیمان و یا مواد متناظر در سایر پیمانها، فسخ شده و یا خاتمه یافته باشند نیز مجازند بر اساس این بند اقدام کنند.

در مورد پیمانکارانی که قراردادشان خاتمه یافته و مجدداً به روش این بند در مناقصه همان پروژه برنده می‌شوند، به میزان ۲ درصد مبلغ برآورد ساخت، به عنوان تشویق به مبلغ قرارداد جدید آنها اضافه می‌شود.

جزء (۱۱-۱۲۶)

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور موظف است امور تجمیع اطلاعات، تسهیل اخذ مجوزها و تضمین‌ها، تدوین دستورالعمل‌ها، تشخیص صلاحیت شرکتها، هماهنگی بین دستگاه‌ها و پشتیبانی راهبردی از مشارکت عمومی - خصوصی برای راه‌اندازی فرآیند سرمایه‌گذاری، ساخت و بهره‌برداری را انجام دهد و گزارش اقدامات مربوطه را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. دستگاه‌های اجرایی موظفند هماهنگی لازم با آن معاونت را به عمل آورند.

تفریح بند (۱۲۶)، اجزاء و تبصره‌های آن

مطابق بررسی‌ها، ساز و کارهای اجرایی مندرج در این بند و اجزاء و تبصره‌های آن عملیاتی نشده و به استثناء اقداماتی که به شرح زیر بر اساس اجزاء (۴) و (۱۱) صورت گرفته، سایر اجزاء این بند فاقد عملکرد می‌باشد، فلذا اهداف مدنظر قانونگذار محقق نشده است.

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۹/۲۰، آیین‌نامه اجرایی این بند را با لحاظ موضوعات مصرح در جزء (۴) تصویب و طی شماره ۱۵۳۸۸۰/ت/۴۹۸۱۵ هـ مورخ ۱۳۹۲/۹/۲۶ ابلاغ نموده که مبین عدم رعایت مهلت زمانی مقرر در مفاد حکم صدر جزء (۴) این بند می‌باشد. شایان ذکر است هیأت وزیران طی تصویب‌نامه شماره ۱۹۰۲۴۳/ت/۵۰۲۶۱ هـ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ بند (هـ) ماده (۱) آیین‌نامه مذکور را اصلاح نموده است.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور در اجرای جزء (۱۱) این بند صرفاً پیش‌نویس دستورالعمل «ارزیابی کیفی سرمایه‌گذاران طرح‌ها و پروژه‌های مشارکت عمومی و خصوصی» را تهیه کرده لیکن در سال ۱۳۹۲ ابلاغ نموده است.

معاونت مذکور به منظور تسهیل در اخذ مجوزها، نسبت به راه‌اندازی «سامانه جامع هوشمند تشخیص صلاحیت عوامل نظام فنی و اجرائی (ساجات)» اقدام نموده، لیکن در خصوص سایر موضوعات مطروحه در این جزء اقدامی به عمل نیاورده است.

لازم به ذکر است با توجه به عملیاتی نشدن ساز و کارهای اجرایی موضوع این بند، گزارشی توسط معاونت یادشده در اجرای مفاد حکم قسمت اخیر جزء (۱۱) به مجلس شورای اسلامی ارائه نشده است.